

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

İmam Rəbbani həzrətinin buyurur:

“Oturuşunuzda və duruşunuzda, bir sözlə, bütün davranışlarımızda Allah-Təalanın rızasını qazanmağı hədəfləmişliyik... İçimizdə, çölümüzdə Haqq-Təala ilə birlikdə olmalıdır.

Məsələn tamamən qeybət halı sayılan yuxuya gedərkən sabahkı ibadətərimizi daha gözəl və mükməlləndirmək üçün istirahət etməyə niyyət etməliyik

. Bu məqsədlə yatdıqda yuxu da başdan-sona ibadət olar. Necə ki, “alimlərin yuxusunun ibadət olduğu”^[1] rəvayət edilmişdir.”^[2]

[Rəbbinə ibadət etmək üçün yaradılmış insan oğlu son nəfəsinə qədər bu həqiqətin şüur və idrakı içində yaşamağa cəhd etməlidir. Əsil mömin həyatının hər anında Allah rızasının arayışında olmalıdır. Həmçinin kamil bir mömin bu arayış içində işlədiyi heç bir xeyri kifayət görməz, daim xeyrxah işlərə can atar.

Haqqa qulluq sadəcə namaz, oruc, zəkat və həcc kimi müəyyən zamanlarda ifa edilərək tamamlanan ibadətlərdən ibarət deyil. Haqqa qulluq bu ibadətlərlə yanaşı gözəl əxlaq və müamilər kimi möminlərin hər anını əhatə edən, ömürlük bir həyat nizamıdır. Haqq-Təalanın ibadətlər xaricində də rızasına uyğun gələn bütün feillərə əcr vəd etməsi, qəzəbini cəlb edən bütün feilləri yasaqlaması da bundan irəli gəlir.

Bu etibarla mömin ibadətlər xaricində qalan bütün bəşəri davranışlarını da Haqqa itaət kimi ülvə bir qayəyə bağlayaraq, onlar vasitəsilə də Haqqın rızasını qazanmağa çalışmalıdır. Bu həqiqət səbəbilə:

İmam Rəbbani həzrətinin belə buyurur:

“Ləzzətli qidalar və gözəl libaslar xüsusunda nəfsin həzzini ön planda tutmamalıyıq. Bunun yerinə yemək-İçməklə sınırlı ibadətə güc-qüvvət qazanmaq niyyəti daşmalıyıq. Gözlə patlarlar geyinməməli: “Hər dəfə məxcidə gedərkən gözəl libaslarınızı geyinin!”(əl-Əraf, 31) ayətindəki ilahii məna ilə təvazükar niyyəti daşmalı, insanlara göstəriş etməklə məqsədlimiz olmamalıdır...”^[3]

[Gördüyümüz kimi, mömin gündəlik həyatına aid ehtiyatlarını belə Haqq-Təalanın razı qalacağı xalis niyyətlə yerinə yetirdiyi təqdirdə o davranışlarını da ibadət mahiyyətinə çevirmiş olar.

Osman Nuri TOPBAŞ/ HAQQ DOSTLARINDAN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -3-

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Uca dinimiz İslam möminləri nəfsaniyyət və məsivadə uzaqlaşdırıb Rəbbani bir istiqamətə yönləndirə bilmək üçün maddi və zahirii hadisələri belə mənəvi bir qayeyə bağlayaraq ona öli mənə qazandırmışdır. İnsanın yalnız ibadət və əxlaq dair öli fəllərini deyil, bədani ehtiyaclardan irəlilə gələn davranışlarını da mənələndirmişdir.

Məsələn, yeyib-İçmək bədani bir ehtiyacdır. Lakin İslam bu bədani ehtiyacı da ideallaşdıraraq onu ibadətə qövvet olmaq niyyəti ilə savab vasitəsinə çevirir. Həmçinin bu çərçivədə yeməyə bismillahla, yəni Allahın adını anaraq başlamağı, yeyilən hər bir tükədə Allahın nemət və lütfərinin böyüklüyünü təfəkkür etməyi, bütün bunların müqabilində Ona həmd, şükür və zikr halını qoruyub saxlamağı tələq edir. Yəni yeyilən qidanın vücudə təmin edəcəyi maddi faydadən daha çox onu feyz və ruhaniyyətlə təchiz edərək bir növ ibadət hökmünə girməsini təmin edir.

Bu dinimiz İslam bu misaldə olduğı kimi bəşəri həyatın bütün zaruri işlərini öli bir qayeyə bağlayaraq möminlərə hər an Haqqın rızasına nail ola biləcəyi fərsləri vermişdir.

Bu fərsləri dəyərləndirə biləcək dərəcədə könüllü ayıqlığına sahib olan arif möminlərin yeyib-İçmələri, oturma-durmaları, hətta yatmaları belə -niyyətlərindəki ixlasın bərkətillə- ibadət hökmünə keçir. Fəqət bunun əksinə, bu kimi ilahi ehsanlardan qafil qalanların ibadətli belə riyə və göstəriş kimi nəfsani niyyətlərə qarşdığı üçün Haqq-Təalənin qəzabını cəlb edir.

Deməli, həyatın hər anını ibadət vədillə əhyə edə bilmək üçün könüllülərimizi bu xüsusda mənəvi bir tərbiyədən keçirməmiş lazımdır. Bu sayədə gözəl bir "niyyəti şüuru" qazanmalıyıq.

Hədəsi-şərihdə buyurulduğı kimi:

"Möminin niyyəti illi (mə) qəli d vli (ixlası) illi (ni) lindi n xeyiridir". (Süyuti, Camius-Səğir, II, 194)

Üstəlik həyatını daim ibadət halına gətirə bilmək üçün ixlasla çalışın qullarına Allah-Təala çox müstəsna lütfilər edir. Məsələn, bir insan adi vaxtlarda davamlı olaraq ifa etdiyi nəfilə ibadətli xəstəlik, səfər, ağır yorğunluq, yağlılıq kimi üzrlər səbəbindən bəzən yerinə yetirməyə bilər. Bu zaman Allah o insanın niyyətindəki səmimiyyət səbəbilə ona ibadətli etmiş kimi savab lütfilər edir.

Müfəssillər də:

"Yalnız iman gəlirib yaxşı illi (ni) lindi n başqa! Onları sayısız-hesabsız, davamlı mükəfətlə gözəl yir." (ət-Tin, 6) ayeyi-kəriməsi haqqında "İnsan bədani cəhətdən əməli işləməyə əlverişsiz olduğıda belə onun əcri niyyətindəki səmimiyyət və sağlamlıqlarında göstərdiyi səylər nisbətində sonsuz qədər davam edir", - demişlər. Bu səbəblə əldə fərslər varkən qararlı olaraq ibadət və səlehlərə davam etməliyik.

Osman Nuri TOPBAŞ/ HAQQ DOSTLARINDAN HİKMƏ TLƏR İMAM RƏBBANİ (q.s) -3-

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Bizə ən böyük nümunəvi şəxsiyyət olaraq lütf edilən Hz. Peyğəmbər (s) -in ibadətli həyatının hər sahasını ahəngli şəkildə əhatə etmişdi. Onun mübarək heyatına baxdıqımız zaman sanki ömrünün sonuna kimi bütün anlarını ibadətə keçirmiş olduğunu zənn edərik.

Halbuki Rəsulullah (s) ibadət həyatını ən ali səviyyədə davam etdirməklə yanaşı dünyəvi xidmətlərini də axsatmadan, hətta ən mükəmməl şəkildə yerinə yetirmişdir. Həqiqətən O, həm gecə-gündüz ibadətli həyatına həssaslıqla davam etmiş, Allahın göndərdiyi dini çox böyük çətinliklərə sinə gerəkər insanlara təbliğ etmiş, vəhəyin izahı möhtac olan tərəflərini söz və əməlləri ilə şərh etmiş, həm də ailəsiylə maraqlanmış, kasıbların dərdinə şərik olmuş, matəmliyin yanında olmuş, hədsiz dərəcədə gülcü və sağlam bir dövlətin təməllərini atmış, krallara elçilər göndərərək onları İslama dəvət etmiş, elçilər qəbul edib onlara qonaqparvarlik etmiş, ordular göndərmiş, Allahın dinini təbliğ zamanı qarşısına çıxan maneələri aradan qaldırmaq üçün fədakarlıqla mücadilə etmişdir.

Yəni heç bir dünya işi onu ibadətindən kənarlaşdırıb bilməmişdir. Əksinə, Rəsulullah (s) dünyəvi fəaliyyətlərini də Allahın rızasına uyğun şəkildə ifa etdiyi üçün hər anını ibadət vəcdiyyətlə əhyə etmişdir. O, heç kimsənin altından qaça bilməyəcəyi qədər ağır olan günlük vəzifələrini nöqsansız yerinə yetirməklə yanaşı, məbədərə qəpanib özünü ibadətə vermiş insanlardan daha mükəmməl şəkildə Allaha qulluq etmişdir.]

İmam Rəbbani hi:ri buyurur:

"Bir vaxt f:rz namazı camaatla da etmi:k (camaatdan uzaq qalaraq qılınan v: f: rz olmayan) bir çox çil: doldurmadan daha f:zil: tildir. Bununla yanaşı ş:ri:saslara riay:tl: edill:n zikr v:l: f: f:kkür:l: r d:l: çox f:zil:tl: v:l: hi:miiyyi: tildir."

[İslam fərdiyyəti və məm məkezi jəpəməjə qədən edr, icmətləyməyi və oyljəməjyi tələj edr. İctimai təbiiyin ik təzahürü isə camaatlı qılınan namazda bəşirir. Burada mömünlərin birlik və bərabərlik duyğulan cüceir, məkəp edir və möhkəmlir.

Rəsulullah (s) bəla buyurmuşdur:

"...Camaat halında olmağın v: ayrıjə döl:rl: k dəlmədən pədd:tl: uzaq dərəcəni bə:yl:m. Çünki səyən f:kəyənə jəpəyən k:at:dl: b: vab:rdır. İki n:l: r d:l: oha, c:l:m halında jəpəyənlərdən k:l: uzağdır. C:l:ml:n m:l: r d:l: ohaq vab:yl: n: k:l: a camaatla davam etdir." (Tirmidzi, Fəhri, 7/216)

"...Bir adəmə bəşir bir:tl: qiləj: namaz f:kəyənə qiləj: namazdan daha b:l:rl: k:l: v:l: səvab: daha ahağdır. İki n:l: r d:l: qiləj: namaz da bir n:l: r d:l: qiləj: namazdan daha b:l:rl: k:l: v:l: r d:l: bə:dl: b:rikl: qilənlərin sayı n:l: q: d:l: r çox olarsa, Allah-T:aləmn bir o q: d:l: r çox əyənə q:l: f: (Əbu Davud, Səhih, 4756; Nəssə, İmamət, 45)

Günlük güməyən səhəbə **Abdullah bən Ömər M:ktəb:tl:**

"...Ya Rəsulallah, Mədənin zahiri həcəzəti və yəticə həcəzəti pəndür. (Bu həcəzətin məna zəvər vərəməzdən qənsurum, əməllə gəlməyib əvdə namaz qiləməmə kəza verm:tl:)- dəyə sənədlə."

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırını dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Resulullah r :

“Həyri, əli-səadət, əli-həyri, əli-fəlah” epləri mi? EƏ: İki dəyərmi, eil icadi, gi f’ buyurdu. (Rəu Dəniz, Səhif. 46/553)

Öbündüki kimi İmama qayıq hədəz dənədə qayıq və məhəmət olan Həzrət Peyğəmbər r gözləri qılmayın bir səhəbəsinə bu təlimat verməyirdi. Ələ isə kəpəli bir çünün olmasığı vəziyyətlərdə camaatda namazda işlək etməyən necə dəhşətli bir qəfət və zərar olduğunu ödədi dığlımaq lazımır...

S: **Fə bəni Abdullah** c. bəni dərşir:

Ömir bən X’ İbad t bir Ramazan günü bəni gəmişdi. Aka özlərindən bir nəfərini yəstiyini gətirdilər:

“Bu adəmərin nə dərdi var ki, mənimlə birlikdə camaat namazında işlək etmədilər?”; dedi, Mən:

“Eyl Mənimlərin Ömiri Ağam hamı ilə birlikdə namaz qıldılar, səhərə qədər buna davam etdilər. Daha sonra sözbə namazın qılıb yəstilər”, dedim.

Həzrət Ömir bu cavabı verdi:

“Sözbə namazın camaatda birlikdə qılmaq mənim üçün səhərə qədər namaz qılmaqdan daha sevimlidir”. [\[1\]](#)

Mənim üçün hər zaman edilmiş vəcb olan qulluq vəzifələri var. Kamil bir möminə yərayan odur ki, bunlara ən mühüm olanına öncəlik verib, digərlərinin itaəmə də gölü çatdığı nisbətə say gələsin.

Söhbət ki, Həzrət qulluq vəzifələrinin ən başında “İz”-lər gəlir. İlə edilmiş olan bir fərdin olduğu vaxtda ondan bəqə amalları məşğul olmaq –olla İbadət, veyriyyəçilik və ya xalqı xidmət kimi fəaliyyət amulları da olsa- səhv hərəkətdir.

Mənim İbadət həyatında hər şeydən əvvəl fərdin ədə edilmiş gəlir. Nəfəs İbadətlərin dymət və fəaliyyət yalnız fərdinə əlavə olan ədə edilmələrinə bağlıdır. Necə ki, bir qütblə Həzrət Peyğəmbər r Allah-Təalının bəni buyurduğunu bildirir:

Osman Nuri TOPBAŞ/ HAQQ DOSTLARINDAN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -3-

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axıncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

... Qulum ona f r o qıldım i m i f n d n daha savim N r namu b r i m i B M n d yarığa bini z Qulum m i d i f c d r i yanığı b d d ydi nallı İbad İ d r d yarımdan yarımlar N hayı l M n onu səv i r m Qulumu sevdi f n sonra da onun (sərk) eşdi n qışığı, g d r n g d i, tutan i k yarı f n ayığı, anıyan q i b r v d anıyan d i d ləram M n d n d i b r i r d i , m d i f q ver i r m M n d i u g nansa, onu qoruyar d i B. Buxari, Riqas, 38; Əhməd, VI, 256; Heydər, II, 248)

Bəli, Allah-Taala rızamı qələbə adə edibin fərqliki yanığı nallıfələ də dərmdən Ona yarımlar d i m i z və m i c r a s e v d i f i b r b e n d i s i z i m d i m z a n c u e d i r . H a q q u l u p t a b u m i s s e n a z v e y e y i s s a b i t m e k i ç i n s e f e r l e r d e n d a h a s e v i m i h e ç b i r e m e l o m a d ı m b i s i s i . Y e n i d i g e r e m e l e r i n d e m a q b u l o m a s i ç i n f e r l e r d e n z e r u r i q e r t o l d u m u b a y a n e d i r .]

İmam Rəbbanī N: 22: 11: 11 bəyənür:

"Şunu yazğı bilm ki, q i b Allahın qoruyucudur. Onun müd d i s z a t n e g i b d i n d e h a y a n h e ç b i r v e r t e y o r d u r . E i b i b i r m i m i n o l m a s , b e f n e i s a d , q i b i : z i y i i e m m i b i d n s a z a q o l m i Ç i n k i q o n g u a s i o l m a d e n i m e y i e d i r . A n e n d e , b u n d a n s a z a q o l m i Ç i n k i k i m d n s o m e g i b i : z i y i i e m m i k q i d i Allah-T alam n i c i n e i a n i : s i b i b o l m e b a y a b i r g i m e h y o r d u r . Z i r a g i b H a q q - T a l a y a y a r t i g e b i l n v e r l e r i m i n i y a z a n d u r ."

[Bu məqalənin məzmunu və məqsətlərini daha ətraflı olaraq bilmək üçün, lütfən, aşağıdakı linklərə klikləyin.]

q i b a q d u r m e m i n i t u p a t i m .

... Əf s a z a q p a n d e n H a q q - T a l a y a q i d i r a m m a n . Ç i n k i b e n d i m d i l i b u n y a d e m i t i b e t e m i .

Bəli, Allah-Taala rızamı qələbə adə edibin fərqliki yanığı nallıfələ də dərmdən Ona yarımlar d i m i z və m i c r a s e v d i f i b r b e n d i s i z i m d i m z a n c u e d i r . H a q q u l u p t a b u m i s s e n a z v e y e y i s s a b i t m e k i ç i n s e f e r l e r d e n d a h a s e v i m i h e ç b i r e m e l o m a d ı m b i s i s i . Y e n i d i g e r e m e l e r i n d e m a q b u l o m a s i ç i n f e r l e r d e n z e r u r i q e r t o l d u m u b a y a n e d i r .]

İmam Rəbbanī N: 22: 11: 11 bəyənür:

"Şunu yazğı bilm ki, q i b Allahın qoruyucudur. Onun müd d i s z a t n e g i b d i n d e h a y a n h e ç b i r v e r t e y o r d u r . E i b i b i r m i m i n o l m a s , b e f n e i s a d , q i b i : z i y i i e m m i b i d n s a z a q o l m i Ç i n k i q o n g u a s i o l m a d e n i m e y i e d i r . A n e n d e , b u n d a n s a z a q o l m i Ç i n k i k i m d n s o m e g i b i : z i y i i e m m i k q i d i Allah-T alam n i c i n e i a n i : s i b i b o l m e b a y a b i r g i m e h y o r d u r . Z i r a g i b H a q q - T a l a y a y a r t i g e b i l n v e r l e r i m i n i y a z a n d u r ."

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

© 2013 Osman Nuri Topbaş. Bütün hüquqlar qorunur. Bu kitabın satışından əvvəlki nəşrləri ilə bəzi fərqlər ola bilər.

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

Yazan redaktor

11.09.13 10:47 - axırncı dəyişikliklər 11.09.13 12:48

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....